

Frumvarp til laga

um timbur og timburvörur

(Lagt fyrir Alþingi á 145. löggjafarþingi 2015–2016.)

I. KAFLI.

Markmið, gildissvið og skilgreiningar.

1. gr.

Markmið.

Markmið laga þessara er að koma í veg fyrir viðskipti með ólöglega höggvinn við og að timbur og timburvörur úr ólöglega höggnum viði sé sett á markað hér á landi. Þá er markmið laga þessara að stuðla að sjálfbærni í skógarstjórnun.

2. gr.

Gildissvið.

Lög þessi gilda um markaðssetningu á timbri og timburvörum, eins og þær eru skilgreindar í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins nr. 995/2010 frá 20. október um skyldur rekstraraðila sem setja timbur og timburvörur á markað og skyldur kaupmanna sem selja timbur sem þegar hefur verið sett á markað. Lög þessi gilda einnig um sölu um fjarskipamiðla eins og skilgreint er í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 97/7EB frá 20. maí 1997 um neytendavernd að því er varðar fjarsölusamninga.

3. gr.

Skilgreiningar.

Í lögum þessum og reglugerðum settum samkvæmt þeim er merking eftirtalinna orða og hugtaka sem hér segir:

- Gildandi löggjöf:* Löggjöf sem er í gildi í landinu þar sem skógarhöggið fer fram og felur í sér eftirfarandi:
 - réttinn til skógarhöggs innan löglega skjalfestra svæðamarka,
 - greiðslu fyrir réttinn til skógarhöggs og fyrir timbur þar með talið skyldur sem tengjast skógarhöggi,
 - reglur um framkvæmd skógarhöggs, þar með talið umhverfislöggjöf og löggjöf í tengslum við skóga, meðal annars skógarstjórnun og vernd líffræðilegrar fjölbreytni, sem tengjast beint skógarhöggi,
 - lagalegan rétt þriðju aðila, að því er varðar notkun og ábúð, sem verða fyrir áhrifum vegna skógarhöggs og
 - reglur um viðskipti og tolla að því marki sem varðar skógræktargeirann.

2. *Kaupmaður*: Einstaklingur eða lögaðili sem, í tengslum við viðskiptastarfsemi, selur eða kaupir á innri markaði timbur eða timburvörur sem þegar hafa verið settar á innri markaðinn.
3. *Kerfi áreiðanleikakannana*: Kerfi sem felur í sér ráðstafanir og verklagsreglur til að lágmarka áhættuna á að timbur sem er ólöglega höggvið og vörur úr slíku timbri séu settar á innri markaðinn.
4. *Land þar sem skógarhögg fer fram*: Landið eða yfirráðasvæðið þar sem timbrið var höggvið.
5. *Lögbært stjórnvald*: Stjórnvald sem ber ábyrgð á framkvæmd laga þessara og reglugerða sem settar eru á grundvelli þeirra.
6. *Löglega höggvið*: Höggvið er í samræmi við gildandi löggjöf í landinu þar sem skógarhöggið fer fram.
7. *Ólöglega höggvið*: Höggvið er í bága við gildandi löggjöf í landinu þar sem skógarhöggið fer fram.
8. *Rekstraraðili*: Hver sá einstaklingur eða lögaðili sem setur timbur eða timburvörur á markað.
9. *Setning á markað*: Að setja með hvaða hætti sem er, óháð söluaðferð, timbur eða timburvörur í fyrsta skipti á innri markaðinn til dreifingar eða notkunar í tengslum við viðskiptastarfsemi, gegn gjaldi eða endurgjaldslaust. Sala á innri markaði á timbri eða timburvörum sem þegar hafa verið settar á innri markað telst ekki til setningar á markað.
10. *Vöktunarstofnun*: Lögaðili sem býður upp á kerfi áreiðanleikakannana.

II. KAFLI.

Verkaskipting stjórnvalda.

4. gr.

Yfirstjórn og ábyrgð.

Ráðherra fer með yfirstjórn mála samkvæmt lögum þessum.

5. gr.

Hlutverk Mannvirkjastofnunar.

Mannvirkjastofnun hefur umsjón með framkvæmd laga þessara, er ráðherra til ráðgjafar og fer með eftirlit eftir því sem kveðið er á um í lögum þessum. Í þessu skyni skal Mannvirkjastofnun meðal annars:

- a. annast eftirlit til að sannprófa hvort rekstraraðilar uppfylli kröfur sem settar eru fram í lögum þessum,
- b. annast eftirlit með kerfi áreiðanleikakannana, þar með talið framkvæma áhættumat og athugun á ráðstöfunum rekstraraðila sem gerðar eru til þess að draga úr áhættu,
- c. framkvæma athuganir á gögnum og skráum þar sem sýnt er fram á að kerfi áreiðanleikakannana og verklagsreglur virki á réttan hátt,
- d. annast athuganir á vettvangi, þ.m.t. úttektir,
- e. hafa eftirlit með því að timburvara á markaði uppfylli ákvæði laga þessara og reglugerða settra samkvæmt þeim, en stofnunin fylgist með timbri og timburvörum á markaði, aflar á skipulegan hátt upplýsinga um slíkar vörur og tekur við ábendingum eþss efnis frá tollstjóra, Skógrækt ríkisins, neytendum og öðrum aðilum,
- f. halda skrár yfir það eftirlit sem er framkvæmd og varðveita þær í að minnsta kosti 5 ár,
- g. annast eftirlit með vöktunarstofnunum,

h. hafa samstarf við tollayfirvöld um framkvæmd eftirlits við innflutning og markaðssetningu samkvæmt lögum þessum.

Mannvirkjastofnun getur falið löggiltri skoðunarstofu að annast markaðseftirlit eða faggiltri prófunarstofu að prófa og meta hvort timburvara uppfylli ákvæði laga þessara. Um faggildingu gilda ákvæði laga nr. 24/2006, um faggildingu o.fl. Beiting réttarúrræða skv. 16. gr. skal vera í höndum Mannvirkjastofnunar.

6. gr.

Hlutverk Skógræktar ríkisins.

Hlutverk Skógræktar ríkisins er:

- a. að veita Mannvirkjastofnun ráðgjöf á grundvelli þeirrar sérþekkingar sem stofnunin hefur yfir að ráða,
- b. að rannsaka og framkvæma prófanir á timbri og timburvörum sem Mannvirkjastofnun hefur tekið sýnishorn af, óski Mannvirkjastofnunar eftir því.

7. gr.

Hlutverk tollstjóra.

Hlutverk tollstjóra er að veita Mannvirkjastofnun upplýsingar um innflutning á timbri og timburvörum sem falla undir lög þessi, sé þess óskað.

III. KAFLI.

Kerfi áreiðanleikakannana og vöktunarstofnanir.

8. gr.

Kerfi áreiðanleikakannana.

Rekstraraðilar, sem setja timbur og timburvörur í fyrsta skipti á innri markað, skulu, á grundvelli kerfisbundinnar nálgunar, gera viðeigandi ráðstafanir til að ganga úr skugga um að timbur sem er ólöglega höggvið og timburvörur úr slíku timbri sé ekki sett á innri markaðinn með því að notast við kerfi áreiðanleikakannana sem vöktunarstofnanir skv. 9. gr. bjóða upp á.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er rekstraraðila heimilt að nota eftirlitskerfi eða verklagsreglur sem hann notar nú þegar við gildistöku laga þessara og samræmist kröfum um kerfi áreiðanleikakannana. Rekstraraðili skal leita til vöktunarstofnunar og óska eftir því að hún kanni viðkomandi eftirlitskerfi eða verklagsreglur og hvort þær uppfylli umræddar kröfur.

Ráðherra skal í reglugerð kveða á um þá þætti sem kerfi áreiðanleikakannana skal fela í sér.

9. gr.

Vöktunarstofnanir.

Lögaðili með lagalega staðfestu innan Evrópska efnahagssvæðisins getur fengið viðurkenningu sem vöktunarstofnun ef hann hefur viðeigandi sérþekkingu og getu til að sinna hlutverki vöktunarstofnana skv. 10. gr.

Aðili sem óskar eftir því að fá viðurkenningu sem vöktunarstofnun skal sækja um það til Eftirlitsstofnunar EFTA, sem að höfðu samráði við stjórnvöld viðurkennir umsækjanda sem uppfyllir skilyrði 1. mgr.

Aðili sem hefur fengið viðurkenningu sem vöktunarstofnun skal sinna þeim skyldum sem kveðið er á um í 10. gr., ellegar getur Eftirlitsstofnun EFTA afturkallað viðurkenningu aðila sem vöktunarstofnun.

Ráðherra getur í reglugerð kveðið nánar á um viðurkenningu og afturköllun viðurkenningar til aðila samkvæmt ákvæði þessu.

10. gr.

Hlutverk vöktunarstofnana.

Hlutverk vöktunarstofnana er að:

- a. viðhalda og meta reglulega kerfi áreiðanleikakannana sem sett er fram í 8. gr. og veita rekstraraðilum rétt til að nota það,
- b. sannprófa rétta notkun rekstraraðila á kerfi áreiðanleikakannana,
- c. gera viðeigandi ráðstafanir ef rekstraraðili notar kerfi áreiðanleikakannatilkynna Mannvirkjastofnun ef rekstraraðili notar kerfi áreiðanleikakannana á rangan hátt og sú ranga notkun er stórvægileg eða endurtekin.

IV. KAFLI.

Almennar skyldur.

11. gr.

Skyldur rekstraraðila.

Óheimilt er að setja á markað timbur og timburvörur úr ólöglega höggnu timbri. Við innflutning og markaðssetningu timburs og timburvara skulu rekstraraðilar nota kerfi áreiðanleikakannana, sem sett er fram í 8. gr.

12. gr.

Skyldur kaupmanna.

Kaupmenn skulu, í allri aðfangakeðjunni, geta staðfest deili á rekstraraðilum eða kaupmönnum sem afhentu timbrið og timburvörurnar og kaupmenninga sem þeir afhentu timbrið og timburvörurnar, ef við á.

Kaupmenn skulu ávallt geyma upplýsingarnar, sem um getur í 1. mgr., í að minnsta kosti fimm ár og afhenda þær Mannvirkjastofnun óski stofnunarinnar þess.

V. KAFLI.

Þvingunarúrræði, réttarúrræði o.fl.

13. gr.

Heimild til skoðunar og upplýsingaskylda.

Mannvirkjastofnun, eða eftir atvikum þeim sem hefur verið falið markaðseftirlit með timbri og timburvörum, sbr. 2. mgr. 5. gr., er heimilt að skoða timburvöru hjá kaupmönnum og rekstraraðilum, taka sýnishorn af timbri eða timburvöru til rannsókna og krefja þá um allar nauðsynlegar upplýsingar og gögn, svo sem aðgang að skrá yfir þá sem hafa vöruna á boðstólnum.

Kaupmaður eða rekstraraðili ber kostnað vegna þeirra sýnishorna sem tekin eru til rannsókna, skv. 1. mgr. Að lokinni rannsókn skal sýnishornum skilað eða þau eyðilögð með öruggum hætti eftir atvikum.

Kaupmaður eða rekstraraðili ber allan kostnað af innköllun timburs eða timburvöru. Sé vara ekki í samræmi við settar reglur skall hann bera þann kostnað sem hlýst af skoðun, rannsókn og prófun, svo og annan kostnað.

14. gr.

Áminning.

Til að knýja á um framkvæmd ráðstöfunar samkvæmt lögum þessum er Mannvirkjastofnun heimilt að veita viðkomandi aðila áminningu. Jafnframt skal veita hæfilegan frest til úrbóta ef þeirra er þörf.

15. gr.

Dagsektir.

Þegar aðili sinnir ekki fyrirmælum innan tiltekins frests getur Mannvirkjastofnun ákveðið honum dagsektir þar til úr er bætt. Dagsektir renna til ríkissjóðs og er hámark þeirra 500.000 kr. á dag.

16. gr.

Réttarúrræði Mannvirkjastofnunar.

Mannvirkjastofnun getur fyrirskipað innköllun, tekið af markaði eða bannað sölu eða afhendingu tímurs og timburvara ef hún uppfyllir ekki skilyrði laga þessara og reglugerða settra samkvæmt þeim. Enn fremur getur Mannvirkjastofnun krafist þess að birgir fargi viðkomandi timbri eða timburvöru með öruggum hætti eða afturkalli vöruna og eða geymi þar til bætt hefur verið úr ágöllum.

17. gr.

Aðstoð lögreglu.

Mannvirkjastofnun getur leitað aðstoðar lögreglu ef með þarf við framkvæmd þvingunarúrræða.

VI. KAFLI.

Viðurlög.

18. gr.

Haldlagning.

Mannvirkjastofnun getur lagt hald á timbur eða timburvörur sem uppfylla ekki skilyrði laga þessara eða reglugerða settra samkvæmt þeim og fargað þeim á kostnað handhafa þeirra.

19. gr.

Stjórnvaldssektir.

Mannvirkjastofnun getur lagt stjórnvaldssektir á einstakling eða lögaðila sem brýtur gegn ákvæðum laga þessara og reglna settra samkvæmt þeim og ákvörðunum eftirlitsaðila. Slíkar sektir geta numið allt að 1. millj. kr.

Við ákvörðun sekta skal m.a. taka tillit til alvarleika brots, hvað það hefur staðið lengi, samstarfsvilja hins brotlega aðila og hvort um ítrekað brot er að ræða. Janframt skal líta til þess hvort ætla megi að brotið hafi verið framið í þágu hagsmuna fyrirtækisins. Mannvirkjastofnun er heimilt að ákvæða hærri sektir hafi aðili hagnast á broti.

Gjalddagi stjórnvaldssektar er 30 dögum eftir að ákvörðun um sektina er tekin. Hafi stjórnvaldssekt ekki verið greidd innan 15 daga frá gjalddaga skal greiða dráttarvexti af fjárhæð sektarinnar frá gjalddaga. Ákvörðun Mannvirkjastofnunar um stjórnvaldssekt er

aðfararhæf og renna sektir í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við álagningu og innheimtu. Um ákvörðun og útreikning dráttarvaxta fer eftir lögum um vexti og verðtryggingu.

Stjórnvaldssektum skal beitt óháð því hvort lögbrot eru framin af ásetningi eða gáleysi.

20. gr.

Kærur.

Heimilt er að kæra stjórnvaldsákvarðanir sem teknar eru á grundvelli laga þessara til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála. Um aðild, kærufrest, málsmeðferð og annað er varðar kærana fer samkvæmt lögum um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

VII. KAFLI.

Innleiðing og gildistaka.

21. gr.

Innleiðing.

Lög þessi eru sett til innleiðingar á eftirfarandi gerðum:

- a. Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 995/2010 frá 20. október 2010 um skyldur rekstraraðila sem setja timbur og timburvörur á markað.
- b. Framkvæmdareglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 607/2012 frá 6. júlí 2012 um ítarlegar reglur varðandi kerfi áreiðanleikakannana og varðandi tíðni og eðli eftirlits með vöktunarstofnunum sem kveðið er á um í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 995/2010 frá 20. október 2010 um skyldur rekstraraðila sem setja timbur og timburvörur á markað.
- c. Framseld reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 363/2012 frá 23. febrúar 2012 um reglur um málsmeðferð við viðurkenningu og afturköllun á viðurkenningu fyrir vöktunarstofnanir eins og kveðið er á um í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 995/2010 um skyldur rekstraraðila sem setja timbur og timburvörur á markað.

22. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

I. Inngangur.

Hinn 3. maí 2013 samþykkti sameiginlega EES-nefndin að fella bæri inn í EES-samninginn þrjár reglugerðir er fjalla um markaðssetningu timburs og timburvara á EES-svæðinu. Um er að ræða Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 995/2010 frá 20. október 2010 um skyldur rekstraraðila sem setja timbur og timburvörur á markað (hér eftir timburreglugerðin), Framkvæmdareglugerð framkvæmdastjórnarinnar nr. 607/2012 frá 6. júlí 2012 um ítarlegar reglur varðandi kerfi áreiðanleikakannana og varðandi tíðni og eðli eftirlits með vöktunarstofnunum sem kveðið er á um í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 995/2010 og framselda reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 363/2012 frá 23. febrúar 2012 um reglur og málsmeðferð við viðurkenningu og afturköllun á viðurkenningu fyrir vöktunarstofnanir eins og kveðið er á um í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 995/2010.

Alþingi samþykkti 27. febrúar 2015 þingsályktun um staðfestingu ofangreindrar ákvörðunar sameiginlegu EES-nefndarinnar, nr. 75/2013 um breytingu á II. viðauka við EES-samninginn, og með þeirri ályktun tóku ákvæði reglugerðanna þriggja gildi á Íslandi.

Vegna innleiðingar timburreglugerðarinnar þarf lagastoð og er frumvarp þetta lagt fram að því tilefni. Verði frumvarp þetta að lögum er ætlunin að innleiða umræddar reglugerðir í formi reglugerðar með stoð í þeim lögum.

II. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Eftirspurn eftir timbri og timburvörum hefur aukist á heimsvísu og er ólöglegt skógarhögg útbreitt vandamál. Skógar gefa af sér umtalsverðan umhverfislegan ávinning sem mikilvægt er að hlúa að, enda sá ávinningur lífsnauðsynlegur mannkyninu. Ólöglegt skógarhögg er mál sem nauðsynlegt er að taka á, en skógum heimsins stafar umtalsverð hættu af því. Ólöglegt skógarhögg veldur skógeyðingu og hnignum skóga sem sýnt hefur verið fram á að orsaki um 20% af losun koltvísýrings í heiminum, ógnar líffræðilegri fjölbreytni, grefur undir sjálfbærri skógarstjórnun og þróun, hefur neikvæð áhrif á jarðvegseyðingu og getur ýtt undir veðurhamfarir og flóð.

Markmið með innleiðingu timburreglugerðarinnar er margþætt. Í fyrsta lagi er horft til þess að hún vinni gegn ólöglegu skógarhöggi með því að banna markaðssetningu úr ólöglega höggnu timbri og timburvörum úr ólöglega höggnu timbri. Í öðru lagi er markmið hennar að stuðla að sjálfbærri skógarstjórnun og í þriðja lagi er um mikilvægt umhverfisverndarmál að ræða, en vonast er til að innleiðing reglugerðarinnar muni eiga þátt í að draga úr loftslagsbreytingum á kostnaðarhagkvæman hátt.

Innleiðing timburreglugerðarinnar hefur verið á dagskrá ríkja Evrópusambandsins frá því að hún var samþykkt 20. október 2010. Undirbúningur og samþykkt reglugerðarinnar hefur hins vegar verið í vinnslu frá árinu 2003, en í sjöttu aðgerðaáætlun sambandsins á sviði umhverfismála er það talin vera forgangsáðgerða að skoða möguleikann á því að grípa til virkra aðgera til að koma í veg fyrir og berjast gegn viðskiptum með ólöglega höggvinn við. Framkvæmdastjórn sambandsins sendi frá sér tillögu að aðgerðaáætlun um tilteknarráðstafanir til að styrkja alþjóðlegt atak til að berjast gegn ólöglegu skógarhöggi og tengdum viðskiptum og í kjölfarið hefur Evrópusambandið verið í samningaviðræðum við lönd sem framleiða timbur varðandi valfrjálsa samstarfssamninga (FLEGT-samstarfssamninga). Samningar þeir fela í sér lagalega bindandi skyldur fyrir samningsaðilana um að koma í framkvæmd ákveðnu leyfiskerfi og setningu reglna um viðskipti með timbur og timburvörur sem eru nánar tilgreind í samningunum sjálfum. Þeir samningar hafa leitt af sér áframhaldi vinnu við setningu reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB), nr. 995/2010 um skyldur rekstraraðila sem setja timbur og timburvörur á markað. Í frumvarpi þessu er þó ekki verið að innleiða FLEGT-samstarfssamningana í íslenskan rétt, en samkvæmt ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar gilda ákvæði reglugerðarinnar hvað varðar þá samninga, ekki innan EFTA-ríkjanna.

Frumvarp þetta var unnið í samráði við Mannvirkjastofnun, en í frumvarpinu er gert ráð fyrir að stofnunin fari með eftirlit á framkvæmd laganna og þeim reglugerðum sem settar verða í kjölfarið. Til að hægt sé að innleiða ákvæði reglugerðarinnar hér á landi er nauðsynlegt að leggja fram frumvarp um helstu efnisákvæði hennar. Í kjölfarið verður reglugerðin innleidd orðrétt inn í íslenskan rétt með reglugerð sem mun hafa lagastoð í þeim lögum. Að auki tvær aðrar reglugerði innleiddar, en um er að ræða annars vegar framselda reglugerð framkvæmdastjórnarinnar um reglur um málsmeðferð við viðurkenningu og afturköllun á viðurkenningu fyrir vöktunarstofnanir auk framkvæmdareglugerðar

framkvæmdarstjórnarinnar um ítarlegar reglur varðandi kerfi áreiðanleikakannana og varðandi tíðni og eðli eftirlits með vöktunarstofnunum.

III. Meginefni frumvarpsins.

Í frumvarpi þessu eru 28 lagaákvæði í IX. köflum. Í I. kafla frumvarpsins er kveðið á um markmið lagasetningarinnar, gildissvið og skilgreiningar. Eins og áður hefur komið fram er markmið með setningu laganna að koma í veg fyrir viðskipti með ólöglega höggvinn við og að timbur og timburvörur úr ólöglega höggnum viði sé sett á markað hér á landi. Markmið laganna er einnig að stuðla að sjálfbærni í skógastjórnun. Gildissvið laganna er sett fram á þann hátt að lögin gildi um innflutning, markaðssetningu og notkun á timbri og timburvörum eins og þær eru skilgreindar í timburreglugerðinni og skyldum gerðum. Skýrt er kveðið á um að lögin gildi ekki til sölu á innri markaði á timburvörum úr timbri eða timburvörum sem þegar hafa verið settar á markað, en samkvæmt efnisákvæðum laganna ber þeim aðilum sem kaupa slíkt timbur að tryggja rekjanleika viðkomandi vöru. Að lokum eru í kaflanum skilgreind nokkur lykilhugtök sem fram koma í efnisákvæðum frumvarpsins.

Í II. kafla frumvarpsins er fjallað um verkaskiptingu stjórnvalda. Ráðherra fer með yfirstjórn mála, en Mannvirkjastofnun verður hið lögbæra stjórnvald sem hefur umsjón með framkvæmd laganna. Skógrækt ríkisins mun hafa það hlutverk að veita Mannvirkjastofnun ráðgjöf á grundvelli þeirrar sérþekkingar sem stofnunin yfir að ráða auk þess sem gert er ráð fyrir að hún muni rannsaka og framkvæma prófanir á timbri og timburvörum sem Mannvirkjastofnun hefur tekið sýnishorn af. Hlutverk tollstjóra kemur líka fram í kaflanum, en það er að veita Mannvirkjastofnun upplýsingar um innflutning á timbri og timburvörum sem falla undir lögin.

Í III. kafla frumvarpsins eru sett fram ákvæði er gilda um kerfi áreiðanleikakannana og vöktunarstofnanir. Kveðið er á um að rekstraraðilar sem setja timbur og timburvörur í fyrsta skipti á innri markað, skulu, á grundvelli kerfisbundinnar nálgunar, gera viðeigandi ráðstafanir til að ganga úr skugga um að timbur sem er ólöglega höggvið og timburvörur úr slíku timbri sé ekki sett á innri markaðinn. Svokallaðar vöktunarstofnanir hafa það hlutverk að bjóða upp á slíkt kerfi áreiðanleikakannana auk þess að hafa eftirlit með því að rekstraraðilar noti slíkt kerfi á réttan hátt.

Í IV. kafla frumvarpsins eru ákvæði er kveða á um almennar skyldur rekstraraðila og kaupmanna. Rekstraraðilar eru aðilar sem setja timbur og timburvörur á markað í fyrsta skipti, og er kveðið á um að við innflutning og markaðssetningu timburs skuli þeir aðilar notast við kerfi áreiðanleikakannana sem vöktunarstofnanir bjóða upp á. Kaupmenn eru hins vegar aðilar sem selja eða kaupa á innri markaði timbur eða timburvörur sem þegar hafa verið settar á innri markaðinn. Samkvæmt ákvæðum frumvarpsins ber kaupmönnum skylda til að tryggja rekjanleika þeirrar vöru sem þeir hafa til sölu.

Í V. kafla frumvarpsins eru ákvæði er snúa meðal annars að þvingunarúrræðum og réttarúrræðum. Mannvirkjastofnun hefur eftirlit með framkvæmd laganna og sinnir opinberu markaðseftirliti samkvæmt 5. gr. frumvarpsins. Stofnunin getur falið faggiltri skoðunarstofnu að annast markaðseftirlit eða faggiltri prófunarstofnu að prófa og meta hvort timbur eða timburvara uppfylli ákvæði laganna. Í kaflanum er að auki kveðið á um skoðunarheimild stofnunarinnar auk réttarúrræða sem hún hefur yfir að ráða.

Í VI. kafla frumvarpsins eru ákvæði um viðurlög og í VII. kafla eru ákvæði um innleiðingu og gildistöku.

IV. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Samkvæmt ákvæðum timburreglugerðarinnar er litið svo á að timbur og timburvörur sem falla undir gildissvið FLEGT-samstarfssamningana og samnings um alþjóðaverslun með tegundir villtra dýra og plantna sem eru í útrýmingarhættu (CITES-samningurinn) falli undir skilgreiningu reglugerðarinnar um löglega höggvið timbur. Þar sem samningar Evrópusambandsins við önnur lönd utan sambandsins og CITES-samningurinn eru ekki hluti af samningnum um evrópska efnahagssvæðið, er í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndinni tekið sérstaklega á þessum samningum. Hvað varðar FLEGT-samstarfssamningana munu þeir ekki gilda hér á landi. Hins vegar er litið svo á að það fari eftir viðeigandi ákvæðum löggjafar um framkvæmd CITES-samningsins í viðkomandi EFTA ríki hvaða timbur teljist löglega höggvið. Frumvarp þetta og innleiðing reglugerðarinnar hefur því ekki áhrif á alþjóðlegar skuldbindingar ríkisins hvað varðar CITES-samninginn og gerir ekki ráð fyrir að FLEGT-samstarfssamningar, sem Ísland er ekki aðili að, gildi hér á landi.

V. Samráð.

XXX UM SAMRÁÐ XXX

VI. Mat á áhrifum.

Innleiðing timburreglugerðarinnar í íslenskan rétt mun kveða á um nýjar skyldur fyrir íslensk stjórnvöld. Líklegt er að kostnaður hjá Mannvirkjastofnun, sem samkvæmt frumvarpinu mun fara með framkvæmd laganna, muni að einhverju leyti aukast vegna nýrra verkefna sem frumvarpið kveður á um til að tryggja framkvæmd timburreglugerðarinnar hér á landi, en kostnaðurinn mun fyrst og frest felast í því opinbera markaðseftirliti sem kveðið er á um í lögnum.

Samþykkt frumvarpsins mun hafa í för með sér nýjar reglur fyrir framleiðendur timburs og timburvara hér á landi, auk áhrifa á innflytjendur, dreifendur og aðra rekstraraðila sem koma að sölu timburs og timburvara. Þrátt fyrir að um nýjar reglur sé að ræða, er sá hluti aðila sem starfar einnig innan evrópska efnahagssvæðisins meðvitaður um efni þeirra nýju reglna og áhrif þeirra á sölu hér á landi. Frumvarp þetta og innleiðing timburreglugerðarinnar hér á landi mun hafa aukin kostnaðaráhrif á rekstraraðila hér á landi, en í því skyni að koma í veg fyrir óþarfa stjórnsýslubyrði verður ekki krafist þess að rekstraraðilar sem þegar nota kerfi eða verklagsreglur sem samrýmast þeim kröfum sem settar eru fram í löggjöfinni komi sé upp nýjum kerfum. Því er í frumvarpinu ákvæði til bráðabirgða sem kveður á um að rekstraraðili skuli óska eftir því við Mannvirkjastofnun að hún kanni viðkomandi eftirlitskerfi eða verklagsreglur í því skyni að upplýsa um hvort það kerfi, sem er nú þegar í notkun við gildistöku laganna, uppfylli allar nauðsynlegar kröfur. Í ljósi þess að stórir aðilar á timburmarkaði hér á landi hafa einnig starfsstöðvar í öðrum löndum innan evrópska efnahagssvæðisins, er hægt að gera ráð fyrir því að kostnaður fyrir þá aðila muni verða minniháttar.

Hvað varðar mat á áhrifum frumvarpsins og innleiðingu timburreglugerðarinnar gagnvart almenningi, munu frumvarpið hafa í för með sér að neytendur verði betur upplýstir um uppruna þeirra vöru sem þeir kaupa. Ef um er að ræða timbur eða timburvöru sem kemur utan evrópska efnahagssvæðisins og er sett í fyrsta skipti á innri markað hér á landi, geta neytendur treyst því betur að um sé að ræða vöru sem hefur ekki orðið til vegna ólöglegs skógarhöggs. Aðilar sem selja vörur sem koma hingað til lands frá öðrum löndum innan svæðisins þurfa jafnframt að tryggja rekjanleika vörunnar þannig að hægt er að upplýsa neytandann um uppruna vörunnar.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Fylgiskjal.

*Fjármála- og efnahagsráðuneyti,
skrifstofa opinberra fjármála:*

Umsögn um frumvarp til laga um ...